

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

389.65

Hely

Idő

1929

Személy

Szerző:

Cím:

Üzemek és fogyasztók

Forrás:

Esti Kurir

Bp.

(Hely)

1929. I. 26.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Ol.)

ÜZEMEK ÉS FOGYASZTÓK

A fővárosnál ismét kavarodás támadt az üzemek körül. A BESZKÁRT költségvetési hozzájárulásánál tört ki a háborúság. A BESZKÁRT direktora ugyanis állítólag a kereskedelmi miniszternél beárulta a fővárost és ő bírta rá, hogy ne engedélyezzék a két és fél milliós újabb területi hozzájárulást, amivel a községi háztartás egyensúlyát kívánták biztosítani. Más vádak is hangoztattak a BESZKÁRT-tal szemben, még ennél is súlyosabbakat, amelyek ha megfelelnek a valóságnak, az történt volna, hogy a főváros dolgozó tömegei terhére akartak újabb terheket vállalni.

Nem mehetünk bele a részletkérdések vizsgálatába, de rá kell mutatnunk már itt is arra, hogy a kavarodás nem akörül támadt, hogy leszállítsák a villamosjegyek viteldíját. Erről egyáltalában nem beszéltek. Pedig ez a kérdés még mindig aktuális, éppen úgy, mint Láng Lajos megállapítása, hogy a főváros másik üzeme, az elektromos művek, egyenesen bünteti azt a fogyasztót, aki több villamosáramot fogyaszt, holott tulajdonképpen kedvezni kellene neki. Mert a villamosáramot szolgáltató vállalatnak nem lehet az a célja, hogy kevesebb áramot fogyasszanak, hanem hogy mennél több áramot vegyenek igénybe a fogyasztók. Elképzelhetetlen, hogy egy magánvállalat ilyen nyakatekert okoskodásra vetemedne és az üzletébe betérő vevőt lebeszelné arról, hogy vásároljon. Igaz, hogy a hasonlat nem egészen precíz, mert sajnos, az áramfogyasztó ki van szolgáltatva a községi üzemnek. Nem lehet máshová vásárolni és nem akadhat vállalat, amelyik konkurenciát okozna a monopolisztikus községi üzemnek.

Hízen éppen ez az, ami miatt mindig aggódással és jogos kritikával nézzük a főváros üzemi politikáját. Csupa monopóliumról van

itt szó. Közlekedési monopólium, villamos monopólium, temetkezési monopólium, gáz monopólium, vásárpénztári monopólium, lóhúszüemi monopólium, hirdetővállalati monopólium stb. Csupa olyan üzlet, amiben kigárolagossága van a fővárosnak. És mert községi üzemekről van szó, mert a főváros adófizetőinek a pénzéről van szó, olyan üzemi politikát kellene követni, amely a fogyasztók érdekeinek megfelel. A községi politikának arra kellene törekednie, hogy a különböző monopolisztikus szolgáltatásokat mennél olcsóbbá tegye. Sajnos, azonban évtizedes tapasztalat mutatja, hogy a fővárosnál félreértették a községi üzemek rendeltetéseinek igazi lényegét. Félreértették, hogy mit jelent a kommunalizálás. Ennek eredeti elgondolása mindenütt az volt, hogy a közszolgáltatásokat végző üzemeket vegye át maga a város, a község, hogy a fogyasztók ne legyenek kiszolgáltatva magángazdálkodásnak, amely esetleg tulságos mohósággal igyekszik a maga hasznát biztosítani. Szociális szempontok is merültek fel a községezési politikával kapcsolatban. Ezért annak idején nálunk is lelkesedéssel fogadta a közvélemény, amikor a város sorban vette át a maga kezelésébe a gázt, a villanyt és egyéb üzemeket. Azt hitte a közvélemény, hogy ebből csak haszna lehet, hogy a magántőke nagy profitjából valamit a fogyasztóknak is lehet leadni azzal, hogy a közszolgáltatások árát leszállítják. És azt is hitte a közvélemény, hogy az üzemek haszna olyan bevételi fokozódást jelent a város jövedelmeiben, amelyek az adóterhek könnyítését teszik lehetővé.

Hu remények voltak mindezek. A községi üzemek nem olcsóbbodtak semmit. Ellenkezőleg, ma minden közüzemi szolgáltatás, ami a város kezében van, drágább, mint valaha volt. Drágább a villamos, a villany, a gáz. És drága az autóbusz, drágább, mint bárhol a világon.

Emellett pedig kiderül, hogy az üzem deficitel dolgozik.

S hogy ez miért van? Azért, mert az üzemi politika nálunk csődöt mondott. Az üzemeket nem a magángazdaság racionális elvei alapján rendezték be, hanem olyan bürokráciát teremtettek bennük, amelyek az üzemi költségeit példátlanul felfokozták. De ez hozzátartozik a főváros üzemi politikájához. Ha a városházán valamelyik vezérférfi elérte a megérdemelt nyugdíj idejét, nem vonulhat nyugdíjba, mert szolgálataiért külön jutalmat kell kapnia. Kap tehát egy kitünő üzemi szerződést, hatalmas fizetéssel, tantiemekkel és egyéb járulékokkal. Hogy az illető már túl van a munkaképes koron, ki törődik ezzel?

Hiába mutatnak rá kitünő emberek arra, hogy olcsóbb lehetne a közlekedés, a gáz, a villany, a temetkezés, hiába utasítják a közlekedési vállalatot, hogy készítsen új tarifát, olcsóbbat. Nem is válaszol a fővárosnak. Ez történik a villanynál is és a többi közszolgáltatásoknál is. Amíg alapos rendszerváltozás nem történik, amíg a városházán nem kerekedik felül az a felfogás, hogy az üzemeknek is a fogyasztókért kell lenniök és nem fordítva.